

Frågor & Svar om mikroproduktion av el Teknik

Fråga: Vilken typ av anläggning för elproduktion ska man välja?

Svar: Det beror på vilka förutsättningar man har där man bor samt vilket syfte man har med elproduktionen. Huvudalternativen är oftast solceller eller vindkraft. Kraftvärme, dvs. en värmepanna med inbyggd elproduktion, eldad med biobränsle kan också vara ett alternativ.

Energimyndigheten har en hel del information på sin hemsida:

<http://www.energimyndigheten.se/sv/Hushall/Producera-din-egen-el/>

Fråga: Vem skall jag vända mig till för att köpa en småskalig elproduktionsanläggning?

Svar: En sökning på internet ger många tips. Man kan även hämta information hos SERO, Sveriges Energiföreningars RiksOrganisation: <http://www.sero.se/>

Fråga: Behöver jag tillstånd/bygglov för min elproduktionsanläggning?

Svar: Det varierar lite mellan olika typer och storlekar på anläggningar. Man måste alltid kontakta sitt elnätstföretag före den elektriska anslutningen. När det gäller övriga tillstånd och bygglov hittar man information hos Energimyndigheten (se ovan). För vindkraft finns en särskild sida: <https://www.vindlov.se/sv/>

Du kan även vända till till din kommun och fråga om vad som gäller för placering av din småskaliga elproduktion.

Fråga: Hur stor ska min produktionsanläggning vara?

Svar: Det beror på om man bara vill producera el för att täcka det egna behovet eller om man även vill sälja sitt överskott. En viktig faktor är hur stor den nuvarande elförbrukningen är samt hur den är fördelad över året. Rådfråga leverantören om lämplig anläggningsstorlek.

Vad gäller solceller kan man grovt räkna med att en solcellspanel på 1 kW ger ca 900 kWh per år.

Fråga: Jag har ett plusenergihus (passivhus). Är det något särskilt som jag ska tänka på?

Svar: Det man behöver tänka på är att den egna elförbrukningen normalt är lägre än för andra hus av samma storlek, vilket innebär att om man vill producera el för eget bruk bör man välja en mindre anläggning än till ett "vanligt" hus. Det slutliga valet beror på hur stor elförbrukning du har i huset.

Anslutning / Elsäkerhet

Fråga: Vad bör jag tänka på?

Svar: Börja med att ta kontakt med ditt elnätsföretag och informera om dina avsikter. Uppgift på detta hittar du på din elnätsräkning. Vidare är det viktigt att komma ihåg att installationen alltid skall utföras av en behörig elinstallatör. Behörig elinstallatör hittar du i telefonkatalogen eller på webben.

Fråga: Vad kan mitt elnätsföretag hjälpa mig med?

Svar: Tillsammans med elnätsföretaget avgörs om abonnemanget ska vara uttagsabonnemang eller inmatningsabonnemang, vilket innebär att hänsyn måste tas till vilken typ av energimätare anläggningen har. Elnätsföretaget avgör också om anläggningen kan anslutas omedelbart till nätet eller om det behövs några kompletterande åtgärder.

Fråga: Är det tillåtet att själv ansluta min elproduktionsanläggning?

Svar: Nej, det måste alltid utföras av en behörig elinstallatör.

Fråga: Hur skall anslutningen vara gjord till min elproduktionsanläggning?

Svar: Elsäkerhetsverket har gett ut en broschyr som beskriver hur det ska gå till och vilka regler som gäller.
Den kan hämtas här:
http://www.elsakerhetsverket.se/Global/Publikationer/Broschyr_Vind-solel.pdf

I det sammanhanget kan det även nämnas att det är en fördel att låta din elproduktionsanläggning anslutas till den fas som har högst förbrukning.

Fråga: Vilka skyldigheter gäller vid egen elproduktion?

Svar: I ellagen finns ett avsnitt om produktansvar som säger att den som "sätter el i omlopp" dvs. matar ut producerad el på nätet är ansvarig för ev. skador som den orsakar. Som icke näringsidkare är man dock inte skadeståndsskyldig.

Fråga: Vad händer om elnätet stängs av och min anläggning producerar el (elsäkerhetsmässigt)?

Svar: Anläggningen måste vara så konstruerad att den automatiskt kopplas ifrån (själv stänger av elproduktionen) om spänningen från det anslutna elnätet försvinner.

Fråga: Vem ansvarar för den tekniska produktionen (reaktiv effekt mm)?

Svar: Elnätsföretaget har rätt att vid behov ställa krav.

Fråga: Vem ansvarar för elsäkerheten? Var går gränsen för ansvaret?

Svar: Man ansvarar själv för elsäkerheten inom sin anläggning. Gränsen där ansvaret övergår till elnätsföretaget är vid anslutningspunkten. Den ligger normalt strax före elmätaren och dess huvudsäkringar.

Fråga: Vem bekostar en eventuell nätförstärkning?

Svar: Elnätsföretaget avgör om det behövs några förstärkningsåtgärder. Dessa får i så fall kunden betala.

Fråga: Finns det några begränsningar i anläggningsstorlek?

Svar: Egentligen finns det inga begränsningar i anläggningsstorleken. Om anläggningen är på max 43,5 kW och man är nettokonsument av el på årsbasis, så behöver man inte betala någon extra kostnad för mätning av inmatad el.

Fråga: Vem bekostar ett eventuellt byte av elmätare?

Svar: Elnätsföretaget äger mätaren och bekostar mätare samt installation av mätare vid ett eventuellt byte av elmätare.

Fråga: Finns det någon blankett för intresseanmälan till elnätsföretaget om anslutning av småskalig elproduktion?

Svar: Det finns idag den s.k. "AMP"-blanketten (Anslutning av Mindre Produktionsanläggningar). Den är dock i första hand avsedd för större anläggningar. En ny blankett ska utvecklas som är anpassad efter det behov av information som finns för en småskalig elproduktionsanläggning (enligt förlaga i standarden SS-EN 50438). Blanketten kommer att finnas på länken www.svenskenergi.se/mikroel

Fråga: Vilka överenskommelser ska göras med elnätsföretaget?

Svar: Följande bör dokumenteras skriftligt:

- Teknisk information om anläggningen till elnätsföretaget
- Överenskommelse om anslutning och förändrat abonnemang med elnätsföretaget
- Föranmälan till elnätsföretaget
- Färdigamälan till elnätsföretaget

Fråga: Vilka överenskommelser ska göras med utrustningsleverantören?

Svar: Om leverantören har utfäst några garantier på producerad mängd energi bör det dokumenteras i ett leveransavtal. Vidare bör man fundera över garantier på anläggningens funktion.

Installera

Fråga: Måste jag anlita en behörig elinstallatör?

Svar: Ja, denna typ av installation kräver att du anlitar en behörig elinstallatör. På det viset kan du känna dig trygg om att det blir säkert och korrekt utfört.

Fråga: Hur lång tid tar det att få elinstallationen klar?

Svar: Det beror på hur omfattande arbetet blir. Räkna med en till två dagar. Det kan dock ta en viss tid att få installationen påbörjad. Försök få med i installationsavtalet när arbetet ska påbörjas och vara avslutat.

Fråga: Vad är viktigt att tänka på vid installationen?

Svar: Eftersom de flesta mindre anläggningar ansluts till enbart en fas är det viktigt att man gör anslutningen till den fas där man normalt har sin största elförbrukning. Eftersom anläggningen måste vara ansluten till en egen gruppledare (dvs. en egen ledning hela vägen från elcentralen utan uttag eller fast ansluten förbrukning) kan det vara värt att fundera på om det redan finns någon ledig som kan användas.

Mäta

Fråga: Vad kostar mätning mm för mig som kund?

Svar: Om anläggningen är på max 43,5 kW och du är nettokonsument av el på årsbasis så kostar det inget extra dig som kund.

Fråga: Behöver jag en ny elmätare?

Svar: Det beror på vilken typ av mätare du har idag. En del mätare kan omprogrammeras på plats, om det inte går så byts mätaren ut utan kostnad för kunden.

Fråga: Vad händer om elproduktionen överstiger min elförbrukning?

Svar: De timmar som det finns ett produktionsöverskott registreras den energin i elmätarens register för inmatad energi och bokförs som produktion. Om du inte har något leveransavtal med ett elhandelsföretag eller elnätsföretaget får du enbart ersättning för s.k. nätnytta som elnätsföretaget enligt ellagen är skyldigt att betala för denna energi.

Fråga: Vem gör kvalitetskontroll av mätningen?

Svar: Elnätsföretaget äger elmätaren och ansvarar för kvalitén på mätningen.

Fråga: Är nätägaren skyldig att timmäta produktionsöverskottet även om kunden inte har för avsikt att sälja elen vidare till en elhandlare?

Svar: Ja, all inmatning ska mätas och mätningen ska ske timvis. Reglerna gör ingen skillnad på vilket syftet med inmatningen, d.v.s. även om inmatningen sker utan avsikt att sälja elen vidare.

Ekonomi

Fråga: Är det någon skillnad mellan el producerad för eget bruk och el som produceras för försäljning?

Svar: El för eget bruk är den el man konsumerar själv och samtidigt minskar sitt köp av el från elhandelsföretaget. El för försäljning är den el man producerar för att sälja till den man har ett avtal med. Se även svaret på nästa fråga.

Fråga: Kan jag tjäna pengar på min elproduktion?

Svar: Den största förtjänsten gör man på den el man förbrukar själv eftersom den är "värd" lika mycket som priset på den el man slipper köpa. Den el som matas in på nätet har du enligt ellagen rätt till ersättning för från ditt elnätfsföretag motsvarande den nytta som din el medför på nätet. Ersättningen baseras på elnätets specifika och lokala förutsättningar. Utöver det kan man få en ersättning motsvarande maximalt det aktuella börspriset. Här finns det två alternativ: Antingen så kan elnätfsföretaget köpa elen om det sker i syfte att täcka nätförlusterna. Elnätfsföretaget måste då beakta ellagen 3 kap. 16 § om anskaffande av el för att täcka nätförluster. Det andra alternativet är att man tecknar ett leveransavtal med ett elhandelsföretag. Idag finns det dock i lagstiftningen ingen skyldighet för elhandelsföretag att köpa el från egenproducenter.

Fråga: Vad krävs för att jag skall få elcertifikat?

Svar: Om man producerar minst 1 MWh (1000 kWh) förnybar elenergi under ett år har man rätt att ansöka om elcertifikat. Mer information finns här: <http://www.energimyndigheten.se/sv/Foretag/Elcertifikat/>

Fråga: Behöver jag betala skatt för den el jag producerar?

Svar: Du som egenproducent är inte skattskyldig för din egenproducerade el om du enbart får ersättning från elnätfsföretaget. För mer information om skatt på energi för dig som liten producent: <http://www.skatteverket.se>

Fråga: Kan man kvitta överskottsel från fritidshuset mot förbrukning i stan?

Svar: Nej, enligt dagens regelverk kan man inte det.

Fråga: Vad kostar en småskalig elproduktionsanläggning?

Svar: Det beror helt på vilken teknik man väljer och storleken på anläggningen. Exempelvis så kostar en solcellsanläggning på 3 kW (30 m²) totalt c:a 200 kkr (producerar 3000 kWh/år). Till detta kommer kostnader i samband med installationen.

Fråga: Kan man få bidrag till investeringen?

Svar: Man kan fr.o.m. 1 juli 2009 t.o.m. 31 december 2011 ansöka om 60 % av kostnaden för en solcellsanläggning i bidrag från Energimyndigheten: <http://www.energimyndigheten.se/sv/Hushall/Aktuella-bidrag-och-stod-du-kan-soka/Stod-till-solceller/>